

Liječnički tretmani za Parkinson

Ovaj informacioni list daje osnovne podatke o uobičajenim liječničkim tretmanima za Parkinson. Objašnjava kako lijekovi kontroliraju simptome i pomažu da ljudi žive bezbjedno i samostalno.

Ove informacije su namijenjene samo kao vodič. Od osobite je važnosti da osobe koje imaju Parkinson odu na pregled liječniku specijalisti, kao što je to neurolog, radi dobijanja stručnog savjeta o raspoloživim tretmanima i kontinuiranog praćenja simptoma.

Što je Parkinsonova bolest?

Parkinsonova bolest je stanje koje štetno utječe na pokrete. Osobe sa Parkinsonom imaju tegobe u kontroliranju tjelesnih mišića zbog prekida poruka koje se šalju iz mozga. Ove tegobe se vremenom pogoršavaju.

Uzroci nam nisu poznati, ali je u mozgu osoba koje imaju Parkinson utvrđen nizak nivo kemijske tvari nazvane dopamin. Dopamin pomaže mozgu u kontroliranju mišića i ravnomjernom i lakom pokretanju tijela.

Glavni simptomi uključuju drhtanje, ukočenost mišića, sporost pokreta i problem sa održavanjem ravnoteže. Parkinsonova bolest utječe na svaku osobu različito, a simptomi se razlikuju od dana do dana. Mogu proteći godine prije nego simptomi počnu stvarati značajne tegobe. Kada se to dogodi, većina ovih simptoma može se kontrolirati uz tretman i potporu.

Kako se liječi Parkinsonova bolest?

Moguće je da u ranoj fazi liječenje ne bude potrebno. Sa napredovanjem bolesti, lijekovi mogu pomoći u kontroliranju simptoma te omogućiti da osobe sa Parkinsonom nastave živjeti bezbjedno i nezavisno.

Najčešći lijekovi za Parkinson

Levodopa je najčešći lijek za Parkinson. Djeluje tako što se u mozgu pretvara u dopamin. Levodop lijek sadrži i *karbidop*, *benzerazid* ili *entakapon* – koji pomažu da levodop stigne do mozga.

**Nazivi lijekova : Sinemet, Madopar, Stalevo (primjedba: Stalevo sadrži entakapon – pogledajte COMT inhibitore).*

Dopamine agonist lijekovi utječu na efektivniji rad stanica koje koriste dopamin. Imaju dulje dejstvo od levodopa, a mogu se uzimati uz levodop da produlje njegovo dejstvo.

**Nazivi lijekova : Parlodel, Cabaser, Permax, Apomine, Sifrol.*

MAO inhibitori, posebno selegeline, usporavaju razlaganje dopamina u mozgu te time omogućuju veći efekat manjih doza dopamina.

**Nazivi lijekova : Eldepryl, Selgene.*

COMT inhibitori, naročito entacapon, pomažu da levodop stigne do mozga.

**Nazivi lijekova : Comtan.*

***Primjedba: Nazivi lijekova se mijenjaju s vremenom na vrijeme, a na raspolaganju su također zamjene ovih lijekova odgovarajućim lijekovima drugih proizvođača.**

Nus-pojave

Lijekovi za Parkinsonovu bolest mogu kod nekih osoba stvoriti druge vrste tegoba, kao što su:

- osjećaj mučnine
- nekontrolirane kretnje
- pogoršavanje konstipacije
- nizak krvni tlak
- osjećaj smetenosti te halucinacije
- problematično ponašanje, na primjer, nekontrolirana potreba za kockanjem, seksom ili upražnjavanjem hobija.

Nus-pojave se obično mogu liječiti. U vezi bilo kojeg problema razgovarajte se vašim liječnikom.

Uzimanje lijekova za Parkinson

Svaka osoba sa Parkinsonom ima potrebu za drugačijom vrstom lijekova i može proteći vrijeme prije nego što se ustanovi koji lijek najbolje djeluje. Kod nekih se osoba pozitivno djelovanje lijekova vremenom umanjuje i simptomi se vraćaju. Poželjno je voditi dnevnik o vrsti simptoma i kada se javljaju, kako bi liječnik mogao proračunati najbolje vrijeme i dozu. Bitno je ne mijenjati vrijeme uzimanja i dozu lijekova bez prethodne konsultacije sa liječnikom.

Neki tretmani za druge vrste oboljenja mogu stvoriti probleme kod osoba koje uzimaju lijekove za Parkinson. Poželjno je imati listu svih lijekova koje trenutno uzimate i pokazati je liječniku ili farmacistu prije uzimanja bilo kojeg novog lijeka ili prestajanja uzimanja nekog lijeka.

Kada vas primaju u bolnicu neophodno je da osoblje bolnice razumije da uzimanje lijekova za Parkinson mora biti u propisano vrijeme, a ne u vrijeme rutinske administracije lijekova. To se može osigurati tako što će liječnik zadužen za vaš prijem upisati u vaš bolesnički karton doze i vrijeme uzimanja lijeka.

Kirurgija kao metoda liječenja Parkinsona

Neke osobe sa Parkinsonom mogu imati koristi od kirurgije, osobito u slučajevima gde se simptomi ne mogu potpuno kontrolirati lijekovima. Nije svatko podoban za ovaj tretman i kirurgija se ne uzima u obzir u ranim fazama oboljenja.

Savjeti osobama sa Parkinsonom pri posjeti liječniku

- Napravite listu o svemu o čemu želite razgovarati sa svojim liječnikom i ponesite je sa sobom na liječnički pregled
- Ponesite sa sobom listu svih lijekova koje uzimate
- Budite iskreni u vezi simptoma koje imate
- Ukoliko ne razumijete nešto, zamolite liječnika da vam objasni na drugi način.
- Zabilježite sve što je od važnosti ili zamolite liječnika da to uradi za vas
- Povedite sobom člana obitelji ili neku drugu osobu koja vam je od pomoći
- Ukoliko ne govorite engleski jezik, vrlo je bitno da imate tumača. Kada zakazujete liječnički pregled, zatražite da vam se obezbedi tumač. Ovo je besplatna usluga.

Ovaj informacijski list daje samo općenita obavještenja. Parkinson Australia ne zastupa osobito nijedan lijek i o liječenju lijekovima trebate razgovarati sa medicinski stručnom osobom.

Za dalje informacije i pomoć:

**Parkinson's Australia, telefon:
1800 644 189**

Za razgovor na vašem jeziku telefonirajte na **131 450** i zatražite od tumača za vaš jezik da vas poveže sa Parkinson službom u vašoj državi ili teritoriji. Ovo je besplatna usluga.

Ovaj i drugi informacijski listovi dostupni su na različitim jezicima. Kontaktirajte nas ili ih preuzmite sa interneta.

www.parkinsons.org.au

Rujan 2008

Parkinson's
Australia

Ovu publikaciju objavila je Parkinson's Victoria uz pomoć dobrotvornog fonda „Lord Mayor's Charitable Foundation“

Parkinson's Victoria nije odgovorna za bilo koju pogrešku ili propust u ovoj publikaciji.

© Parkinson's Victoria